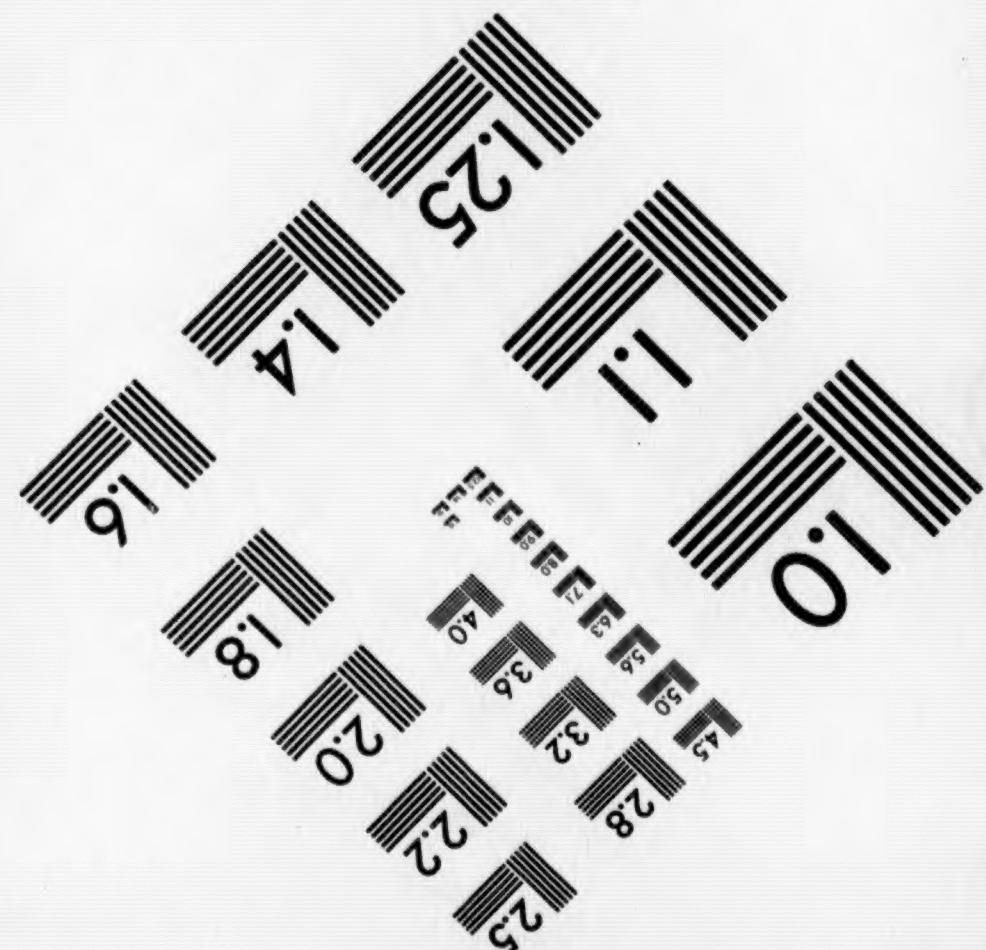
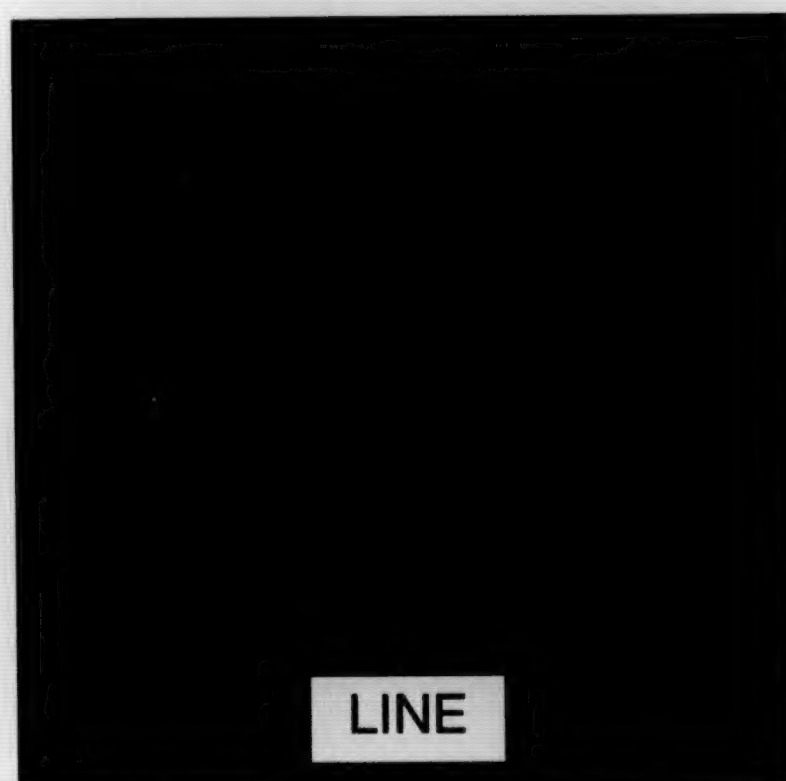
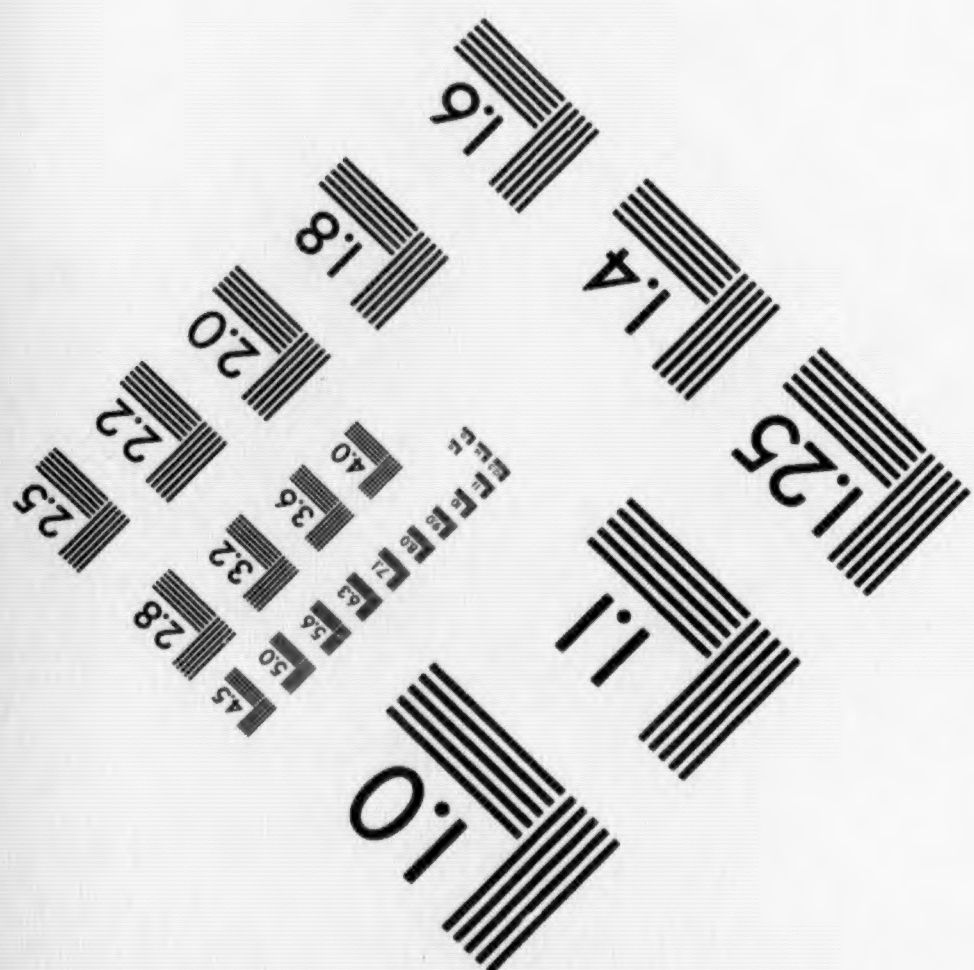
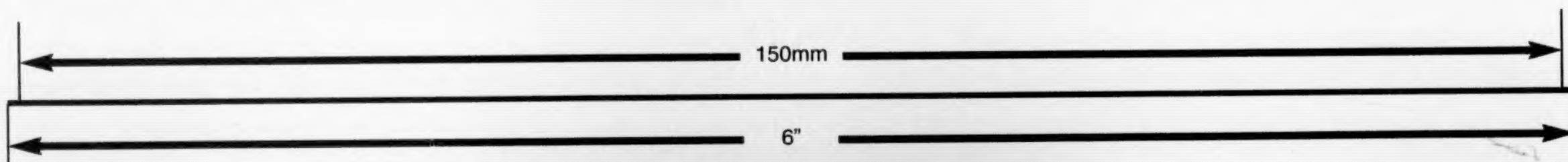
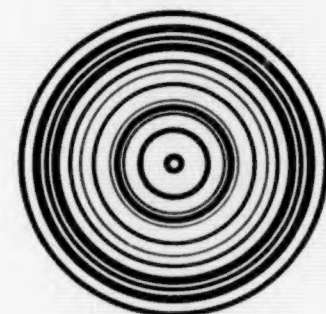
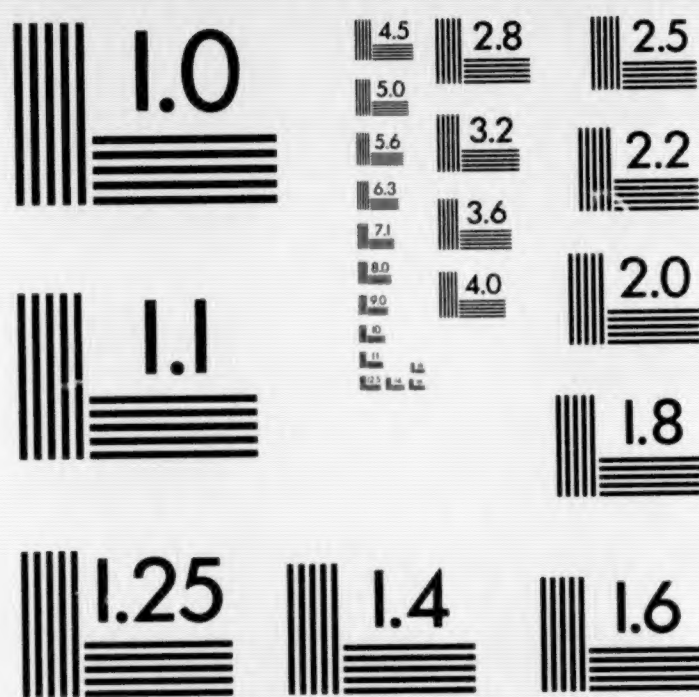
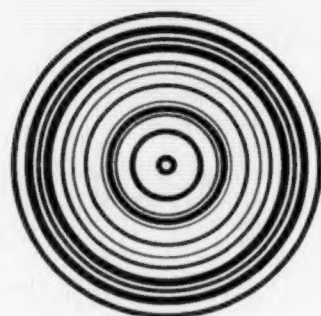
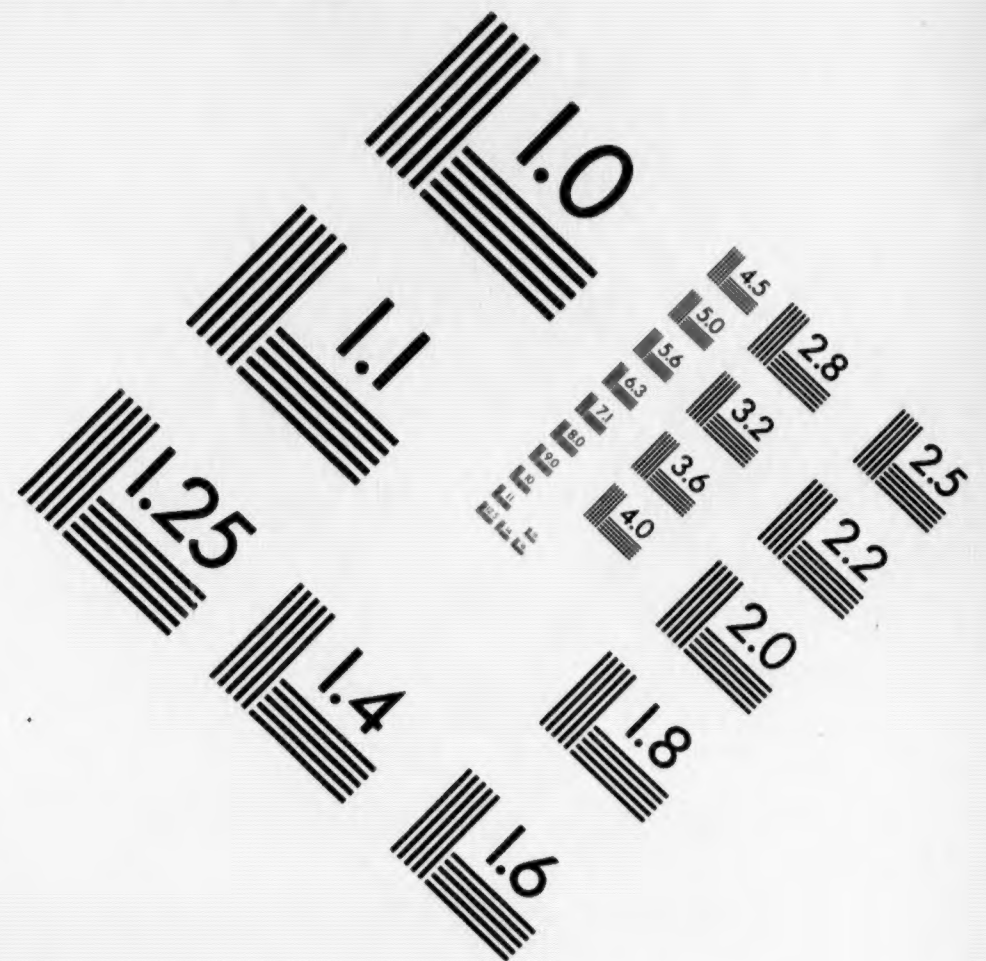
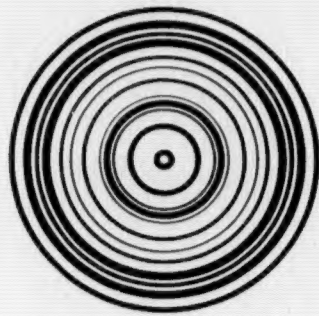
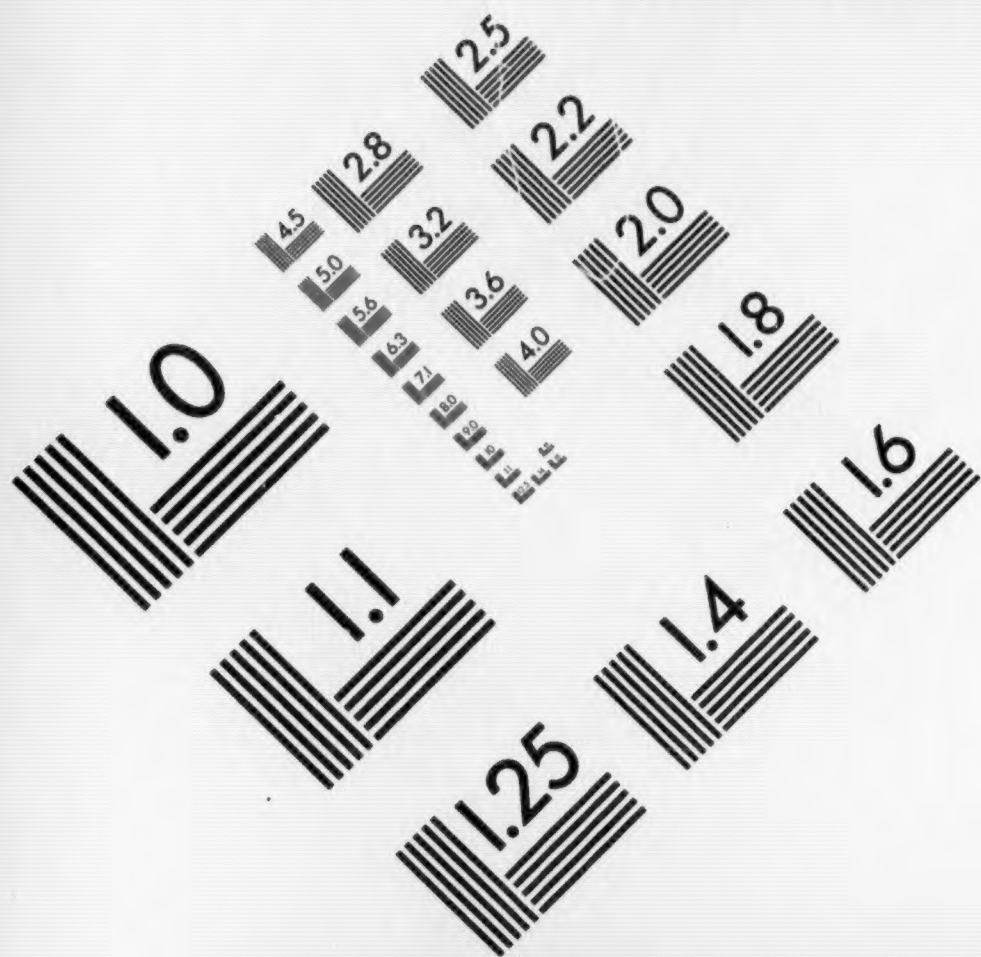

START

CONTROL TEST TARGET for Kodak Quality Monitoring

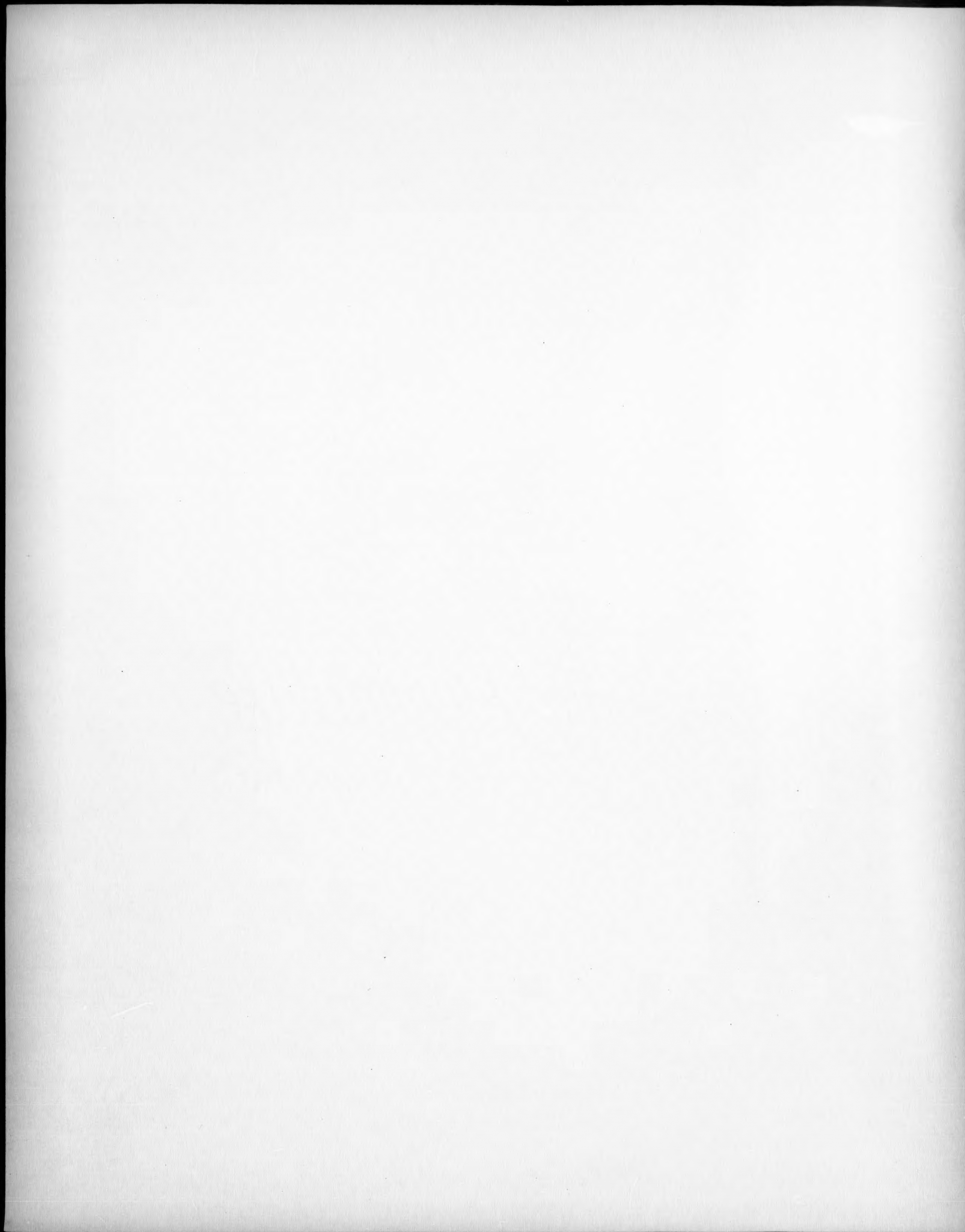
Aa Bb Cc Dd Ee Ff Gg Hh Ii Jj Kk Ll Mm Nn Oo Pp Qq Rr Ss Tt Uu Vv Ww Xx Yy Zz
Aa Bb Cc Dd Ee Ff Gg Hh Ii Jj Kk Ll Mm Nn Oo Pp Qq Rr Ss Tt Uu Vv Ww

Note: This target is intended for routine quality control checking and uniformity.
It is not to be used for certification of meeting any ANSI or ISO Standards for image quality requirements.
Note: To record background density, use a blank sheet of white paper.

Document Imaging
EASTMAN KODAK COMPANY
Rochester, New York 14650
1-800-232-8811

DOCUMENT
IMAGING

Microfilmed 2005
By the
Center for Jewish History

For
YIVO Institute
For Jewish Research

NEW YORK, NY

Reproduction may not be made
without permission.

YIDDISH DRAMA

PRESERVATION

PROJECT

YIVO
LIBRARY

REEL

Y-2005-1896.8

Reisen, Sara.

**Di goldene haseneh : a
bild.**

[S.l. : s.n., 194-?]

BIBLIOGRAPHIC RECORD TARGET
YIVO INSTITUTE FOR JEWISH RESEARCH

Master negative Storage Number Y-2005- 1896.9

Reisen, Sara, 1885-1974
Di goldene haseneh : a bild.
[S.l. : s.n., 194-?]
61 p. ; 28 cm.

1. World War, 1939-1945--Drama 2. Yiddish drama.--lcsh

ID : NXYH01-B21256
CALL #: /12754

CC: 9114 DCF: [HBR]

Reduction ratio

X 10.0

2/12754

01-B12754

שרה רייזען

די זילבערנע חתונה

(א בילד)

פערזאנען

יענקל דער שוסטער

לאה זיין ווייב

רחל די דראטערקע

א יידינע וואס זוכט א דייזשע

נעסט

די האנדלונג קומט פאר אין רוסלאנד

צייט: די דייטשע אקופאציע

א קעלער בל ארים מעבלירס. ביים פעסטער א שוסטער הארשטאט.
יענקל זיצט בא דער ארבעט און זינגט.

יענקל: אליהו הנביא, אליהו הנביא

לאה: (נרייט צום טיש) היינט יענקל, היינט זינגען מיר בעל שמחות

יענקל: (פארהאנדערט) האט דען?

לאה: געדענקסט נישט אז היינט דינסטיק שבת נאך שבועות איז געהען אונזער שחונח? היינט ווערט פיינף און צוואנציק יאר. בא ליטן, בא גבירים מאכט מען היידער א שמחה - היידער א חתונה. ס'הייסט די זילבערנע חתונה

יענקל: (צופרידן און אויפגעלעבט) אויב אזוי העלן מיר טאקע היינט א חוליע טאן ווי די אמתע גבירים. אז א רויך זאל גיין, אט ווי די אמתע גבירים! איך האב זיך מיט דיר דען אפגענארט?

לאה: (חנדלט זיך) גיין? איז דאך האויל גאר האויל - און דעם שדכן האסטו אויך קינמאל נישט געשאלטן. זי זיך מודה, קינמאל נישט?

יענקל: האו שדכן, הען שדכן? - בא אונז איז נישט געהען קיין שדכן דין חן איז געהען דער שדכן... איך געדענק ווי היינט, איך האב דיר געבראכט די שייך אויף שבת. ס'איז שוין געהען אט באלד זיך זעצן צום סדר. דו ביזט געהען אנגעטאן און א רויטער בלוזקעלע. דער קאפ גלאט פארקאמט. האסט געלויבט, און איך האב צו זיך אליין געזאגט, - יענקל, לאז נישט זי זאל אריינפאלן אין אנדערע הענט. יענקל, לאז נישט. איך האב פיינט צוזאגן, איך האב געהאפט, אז דין טאטע האט געשטאמט פון א שענערן יחוס - אבער האט איז יחוס אן געלט? און דו האסט נישט געהאט קיין גרין... כא-כא-כא (לאכט הויך) און האט איז געהען בא אונז אין שמעטל א מידל אן גרין? בין איך אהעק צו אייזיק דער סטאליער, צו אייער שכן און האב צו אים געזאגט: דו אייזיק, רעדט מיר שלמה'ס טאכטער. רעדט מירן איך געם זי ווי זי שטייט און גייט! און איינס און צוויי איז געהארן דער שידוך

לאה: אז עס קומט דער באשערטער ווערט עס אין צוויי ווערטער. דער טאטע האט זיך געקלאפעט, אן געלט. ווי איך שטייט און גייט. אבער איך האב נישט שטארק געהאלט א שוסטער. איך ביי זיך מודה

יענקל: (באליידיקט מיט געבייז אין טאן) האט זאגסטו צו דער יחוס'טע א שוסטער איז איר נישט אנגעשטאנען. און זאג מיר מין יחוס'טע, מיט האט איז א שוסטער ערגער פון א שמיד אדער א סטאליער? און איך האלט אז ער איז פונקט אזא יחוס - אמילו ווי א האלד סוחר. האט דען נישט?

לאה: רעכנן זיך - אז היינט משה'ס טאכטער דין האלד סוחר'ס האלט מיט דיר נישט חתונה געהאט... און געם זיך אזוי נישט איבער...

לאה: אבער ווער רעדט איצט וועגן דין יחוס. בא מיר ביזטו דער גרעסטער יחסן. איך וואלט דייך נישט אויסגעביטן אויף קינעם. נאר מען דערמאנט זיך די מידעלשע חלומות פון אמאל. לאמיר, שוין אויסלעבן די יארן. דו וויסט דאך נארעלע, יעדער מידל חלומט פון גרויסע גליקן -

(עס קומט אריין רחל די דראסערקע מיט א קוישל אין האנט)

רחל: גיט מארגן לאה'נקע

לאה: גיט מארגן - גיט יאר. וואס וועט איר עפעס זאגן נוסט?

רחל: אלץ זאל זיין גוט. איך וויל בא איך עפעס פארדינען. וואס דען? האט איר עפעס נישט איינצודראסענען? נאך נישט געהאט קיין אנהויב היינט. כ' לעבן!

לאה: (ווי זי האט זיך פלוצלינג דערמאנט) שייך, איך קוק אויף איך אויס די אויגן. גאט אלץ האט איך געבראכט... בא מיר איז געבטן צעריסען געהארן דער וועטשערע-סאפ. ווי אן א האנט בין איך אן אים א נייער טאפן א סלוצקער טאפן שוין בא מיר א יאר אכט. איר געדענקט נישט איר האט מיר אים שוין אפאר מאל איינגעדראסענעט?

רחל: אזוי ווי דאס הארץ האט מיר געזאגט, אריינגיין צו לאהן. (זעצט זיך ברייט אויף א בענקל. לאה טראגט איר צו א טאפ - און רחל באטראכט אים - מעשה פראפעסאר) א קלייניקייט מאכן פון צעבראכן גאנצן (ווי אונטערזינגענדיק) איך זאג איך - אז ס'איז געהארן אויס וועלט. טאקע משיח ציטן... נאר גי' פרעג בא אים קשיות. ער ווייסט דאך בעסער. ער פירט די וועלט - און די מלחמה - און דער הונגער - און די דייטשן, דאס זינען אלץ נאר זינע שלוחים - זי פירן אויס זיין ווילן. אלץ איז פון אים. בא מייש דער מאליער איז געבטן א קינד ארויסגעפאלן פון צווייטן שטאק און איז געבליבן זיצן לאכענדיק. ער האט אזוי געוואלט... אזוי באשערט...

(אין די רייד קומט אריין א פרוי)

פרוי: גוט מארגן

לאה: גוט מארגן גוט יאר.

די אידינע: איך בין צו איך לאהלע געקומען עפעס ליען, און טרעפט וואס?

לאה: איך ווייס? קיין הונדערט רענדלעך מסתמא נישט. וויל איך האב עס נישט - איז מסתמא אדער די דייזשע אדער די באליע...

די אידינע: (ברייט שמיכלענדיק) כ' לעבן לאהנקע, איר זייט א חכמה. (ווענדעט זיך צום מאן) ר' יענקל, אייער ווייב איז א חכמה. געזונט זאלט איר זיין לאהאינקע און בארגט מיר אייער דייזשע. א גאט אויסגעגאנגען זוכן א דייזשע און נישט געקראגן... וועט עס ווער גלויבן? נישט געקראגן. און

די אידינע: און היינט מוז איך איינמאכן ברויט. אויף מארגן איז שוין נישטא קיין לאבן. און מ'איז א געזינדעל זאל נישט אפגעריסן הערן

לאה: (באזארגט) הערט איר, זאל איך אזוי נישט היסן פון קיין גיין ווי איך הייס נישט וואו מ'יז דייזשע איז אהעקענענענען. קיין גיין זאל איך אזוי נישט היסן... די וואך האב איך נאך נישט געבאקן. איז פון יענע וואך גייט מ'יז דייזשע איבערן שטאט. בא מיר האט זי יענע וואך גענומען צימבעלס — און דערנאך האב איך געהאט א גריס, אז פון געצול דעם שניידער האט מען זי גענומען

רחל: (די דראסערקע, פילאזאפיש) ס'איז גאר אן אבן טוב געווארן א דייזשע, צייטן זיך דערלעבט... הער האט עס אמאל געוואוסט

לאה: הער האט עס אמאל אליין געבאקן ברויט? אז פאר פיר גראשן האט מען געקויפט א פונט ברויט בא היימען דער בעקער. (ווענדט זיך צו דער אידינע) וועט איר זיך שוין מסריח און אריינגעהען צו צימבעליען און דארטן זיך דערהיסן וואו די דייזשע איז אהעק. איך זשאלענען איך זי חלילה נישט. (פרייליך) מ'יז דייזשע, מ'יז באליע און מ'יז מעדניצע זשאלענען איך נישט. זי גייען שטענדיק איבערן שטאט

יענקל: האט איז צו זשאלענען? זאלן זי זיך גיין געזונטערהייט. נו, פארטיק די שוך. (ווענדט זיך צום הייב) איז הערסטו. לאה, ווי באלד מיר זיינען היינט בעל שמחות — וויל איך טאקע אהעקטראגן די שוך — און אויב איך וועל קריגן דארטן אביסל געלט, וועל איך בריינגען לעקאך און בראנפן. א הוליע טאן, אז א רויך זאל גיין. (ווענדט זיך פרייליך צו די וויבער) היינט זיינען מיר היידער חתן כלה — שיעור נישט פארגעסן נאר מ'יז הייב האט א גוטע קאפ. געדענקט שוין פינף און צוואנציק יאר נאך דער חתונה אונזערער — און מיר דאכט זיך אז נעכטן איז דאס געהען. (לאכט) נעכטן א שיינס נעכטן דער שווארצער קאפ איז גרוי עס געווארן, און איך מ'יז נעכטן (אומבאמערקט פאר די וויבער גיט שטיל א זיפן) נו, וועל איך גיין, די צייט נישט צורייבן. (ווארפט אראפ דעם פארטוך, טוט אן א בגד — די שוך אין האנט) איז לאמיר זיך צוקושן, ווי חתן כלה...

לאה: שפעטער.. גי' בריינג די גוטע זאכן, (יענקל אפ)

רחל: אז איר זייט א בעל שמחה, וועל איך אפשר היינט גיט אנהויבן דראסענען דעם טאפ. דאס איז א סך ארבעט א צעפאלענער טאפ.

לאה: נו, מילא וועט איר דעם טאפ דראסענען מארגן. אבער אויף דער שמחה בלייבט. מ'יז מאן קומט גלייך, ס'איז גיט ווייט און וועט נאך מסתמא בריינגען נאך געסט. און מיר וועלן טאקע גיין א מענצל... ווען די קינדער מיינע וואלטן געהען... (זי רעדט ארויס די הערמער טרויעריק) אלע אין אמעריקע...

רחל: האט איר פון זי כאטש גוטע אפטע ברייט?

לאה: יא. נישט צו פארזינדיקן

רחל: און וועמענס קינדער ברוך השם זיינען נישט אין אמעריקע?
בעסער ווי זי האלטן דארפן חלילה גיין אין מלחמה. זאל דער
אייבערשטער באהיטן. און דא הונדערטן איז אויך ביסער. די
דייטשן האבן אלץ ארויסגעפירט, מעל און די קארטאפל... מחבליק
אונעשיקט געווארן פון גאט (פויזע)

(דרויסן הערט זיך שפילן א קאמעריונקע, ביידע הייבער
הערן זיך צו פאראינטערעסירט)

יענקל: (קומט באלד מיט אים צוויי מענער) לאה איך האב דיר געבראכט
מחותנים צו אונזער זילבערנער חתונה. ווער ווילט אפשר דארף
מען רופן א רב, שטעלן א חופה - דאס איז שוין אבער צו שווער
פאר אונז. מיר וועלן עס מאכן אויפן ארימען שטייגער. אביסל
בראנפן און א טענצל און זאל מען פארנעסן אין די צרות...
און... און די דייטשן...

לאה: (נעמט פאנאנדער די פעקלאך גרייט צום טיש) (שניידט ברויט א
לאבן)

יענקל: לעקאך, בראנפן, א פלאש... (שטעלט אלץ אויפן טיש, גיסט
אן דאס בראנפן אין די קעלישקעס) עולם, חברה, טרינקטן
איך בין היינט א גרויסער בעל שמחה. פייף און צוהאטציק יאר
בין איך מיט מיין לאה. יעקב האט געדינט פאר רחלען 14 יאר און
איך האלט גראד פאר לאהן דינען דריי מאל פערצען. און וויל
עס איז מלחמה און וויל ס'איז שווער צו קריגן א גוטע גענוג -
אבער אזוי וואלטן מיר שוין איינמאל א חוליע געטאן (ווענדט
זיך צו לאהן) דעק צו מיין ווייב דעם שוסטער-טיש. לאמיר נאר
פארנעסן, אז היינט איז ניט יום טוב. היינט איז יום טוב און
מיר זיינען צוריק יונג - ווי אמאל. חתן כלה... (גיסט צו איר
צו, וויל זיך ארויסנעמען, זי דרייט זיך ארויס פון זיינע ארעמס)

לאה: זאגסט חתן כלה... און אונזערע קינדער?

יענקל: (מיט טרויער אין שטים) יא לאה, ביזט גערעכט. אפשר...
אבער גיין ביזט נישט גערעכט. דאס האט נישט צו אונזערע
קינדער. דאס איז אונזער אייגענער יום טוב -- און מיר קענען
און מעגן דערמאנען אונזער יונגס. אונזער יונגס... אבער
אונזערע קינדער וועלן מיר קיינמאל טייל נישט פארנעסן.
פונקט ווי מיר פארנעסן נישט צו אטעמען. (גיסט אן די גלעזלאך.
ווענדט זיך צו די נעסט) טרינקט מיינע נעסטן טרינקטן לחיים
פאר אונזערע קינדער, און פאר אונזער יונגס (אלע טרינקען)

1-טער איד: לחיים!

2-טער איד: לחיים!

יענקל: און געטרונקען און גענסן
און אן גאט אויך נישט פארנעסן.
אט אזוי דארף זיין!

רחל: מחותנים, א ברויט טאנץ. (זיינעט אן אלטן אידיש ניגון און
גייט מיט לאהן אין א דריידל)

(עס באהייזט זיך אויפן שוועל די אידישע האט זוכט א דייזשע)

די אידישע: (אין גרויסער פארלעגנהייט) האט זאגט איר --- נישט געפונען אייער דייזשע. איך וועל שוין מארגן נישט קענען איינמאכן קיין ברויט

יענקל: (אביסל שוין אונטערגעטרונקען) אידישע נישט געזארגט. קומט זעצט זיך צום טיש. נעמט עפעס אין מויל, און די דייזשע וועט אויך קומען --- וועט זי מארגן קומען... זי גייט איבערן שטאט. זי גייט און באקט ברויט (אלע לאכן) (יענקל דערלאנגט די אידישע אביסל בראנפן)

די אידישע: לחיים, מ'זאל טרינקען אויף אייער גאלדענער חתונה!

יענקל: א גרויסע שמחה! א זילבערנע, א גאלדערנע חתונה, לאה, איך האב דייך ליב אט ווי מיט פינף און צוואנציק יאר צוריק. כאטש קיין גאלדענעם זינער דיר נישט געבראכט, כאטש אין דלות דאס לעבן פארבראכט. אבער איך האב דייך ליב לאה!

לאה: (שמיכלט מיט כלה-חן ווי זי וואלט גאר יונגער געווארן)

רחל: איז אויב טאנצן קען איך אויך נאך בעסער ווי דראסעטען טעפ (אנטקעגן לאה, זינגט און טאנצט) נישט קיין געבעטענע אליין געקומען שוין און פוין צוגענומען ארעם איז נישט גוט ארעם איז נישט גוט לאמיר זיך נישט שעמען מיט אונזער בלוט...

(לאה טאנצט איר אנטקעגן. די מענער באזונדער דרייען זיך אין דריידל. די אידישע האט זוכט א דייזשע שטייט באזארגט)

יענקל: (שטארק אונטערגעטרונקען) לאה, יעקב האט געדינט פאר רחלען פערצען יאר, איך וואלט געדינט פאר דיר לאה, דריימאל פערצען און נאך מער. (אלע זינגען)

(רחל די דראסערקע זינגט יום טובדיק)

נישט קיין געבעטענע, אליין געקומען שוין און פוין צוגענומען...

יענקל: (אונטערגעטרונקען - דאס היטל אן א זייט, שלאגט איבער זייער געזאנג) ווער גייט אין האלבע נאכט, יאסעלע קאזאנטישק סיר און סויער צוגעמאכט, איך בין דין קאזאנטישק...

1-טער גאסט: געדענקסט יענקל - מיר זינען בא דיר געווען אונטערפירער צו דין חתונה. געדענקסט?

2-טער גאסט: געדענקסט?

יענקל: (פארטראכט זיך) איך געדענק... לאה, קום אהער

לאה: וואס האסטו געוואלט זאגן?

לאה: אט זע איך די רויטע בלוזקעלע, דער לאנגער
צאפ! לאה: איך טראג די 25 יאר אויף דער דלאניע,
לאה, כלה מיינען שיינע כלה מיינען

רחל: צעבראכענע טעפ מאך איך גאנץ
בין איך שיכור גי' איך אין טאנץ

ניט קיין געבעטענע, אליין געקומען...

(די הייבל האט זוכט א דייזשע שטייט טרויעריק בא דער זייט)

יענקל: ווער גייט אין האלבע נאכט
יאסעלע קאזאנטישק
טיר און טויער צונעמאכט
איך בין דיין קאכאנטישק

לאה: און וואו זיינען אונזערע קינדער?

יענקל: אין אמעריקע לאה, אין אמעריקע!

לאה: א מיינע קינדער!

יענקל: ניט געזארגט, לאה, בעסער ווי אויף דער מלחמה. ניט
געזארגט!

איז ווער גייט אין האלבע נאכט,
יאסעלע קאזאנטישק
אלע
(אלע זיינען)

פ א ר ה א נ ג.